

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 510
van **KOEN DANIËLS**
datum: 16 juli 2018

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Provinciale commissies studiebeursstichtingen - Werking

Een studiebeursstichting is een openbare instelling met een eigen vermogen bestaande uit roerende of onroerende goederen waarvan zij de enige eigenaar is en die eeuwigdurend bestemd zijn voor een doel van algemeen belang, te weten de bevordering van het onderwijs. Een stichting wordt ingesteld hetzij bij schenking hetzij bij testament. Met de inkomsten uit de overgemaakte goederen en kapitalen worden studiebeurzen uitgekeerd. De werking van de commissies voor studiebeursstichtingen is gebaseerd op de wet van 19 december 1864.

In het antwoord op schriftelijke vraag nr. 39 van 23 oktober 1997 van Ludo Sannen gaf de toenmalige minister van Onderwijs onder andere het volgende mee: "Ingevolge advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving, tweede kamer, van 10 mei 1990 zouden "de studiebeurzen die worden geregeld door de wet van 19 december 1864, in principe onder de gemeenschappen moeten ressorteren". Praktisch gezien echter blijken de probleemgebieden waaromtrent de provinciale commissies studiebeursstichting opvolging nodig hebben, zich vooral te situeren rond personeel en administratief toezicht."

1. Zijn de provinciale studiebeursstichtingen de minister bekend? Vallen zij onder haar bevoegdheid?

Zo neen, zal de minister stappen nemen om deze stichtingen onder haar bevoegdheid te brengen, zoals de Raad van State voorstelt?

Zo ja, kan de minister een overzicht geven van alle stichtingen, beurzen en commissies die momenteel bestaan?

2. Hoeveel dergelijke beurzen werden de afgelopen vijf jaar aangevraagd en toegekend?
3. Hoe worden burgers op de hoogte gebracht van het bestaan van deze studiebeurzen?
4. Hoe is de verhouding met de criteria die worden gebruikt om dergelijke studiebeurzen toe te kennen én de studiebeurzen van de Vlaamse Gemeenschap?
5. Doorstaan de criteria die voor dergelijke studiebeurzen worden gebruikt de verschillende juridische toetsen (bijvoorbeeld enkel voor bepaalde studierichtingen of als een leerling/student in een bepaalde gemeente woont)?

ANTWOORD

op vraag nr. 510 van 16 juli 2018

van **KOEN DANIËLS**

1. De provinciale studiebeursstichtingen zijn mij bekend. Op dit ogenblik is de Vlaamse Overheid niet betrokken bij de bekendmaking of verdeling van de beurzen/legaten.

De wet van 19 december 1864 betreffende de stichtingen ten voordele van het openbaar onderwijs of ten bate van bursalen, gewijzigd bij de wet van 14 februari 1986, heeft uitsluitend aan negen commissies - één voor elke provincie - de taak opgedragen om de studiebeursstichtingen, d.w.z. de giften gedaan ten bate van bursalen met het oog op het onderwijs, aan te nemen, te beheren en voor hun doel aan te wenden. Die commissies beschikken dus wettelijk over een monopolie voor de uitvoering van die opdracht. Het zijn openbare instellingen die onder toezicht staan van verscheidene overheden.

N.a.v. een advies van de Raad van State waarin bepaald werd dat de wet van 19 december 1864 een gemeenschapsaangelegenheid, en meer bepaald een onderwijsmaterie, regelt (Advies L. 19.566/2 d.d. 10 mei 1990), is zoals meegedeeld in antwoorden op vroegere parlementaire vragen, tijdens de vorige legislaturen een onderzoek gestart om zowel het administratieve toezicht als de uitvoering van deze wet onder de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Onderwijs & Vorming te brengen. Dit onderzoek is gestrand op de problematiek van de provinciale commissie Brabant. Deze is bevoegd voor de stichtingen waarvan de erflater woonde in wat nu Vlaams- en Waals-Brabant is. Deze werd nooit gesplitst, waardoor het juridisch onduidelijk is wie bevoegd is voor het patrimonium van stichtingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Omwille van deze juridische moeilijkheden en de politieke gevoeligheden daarrond werd de overdracht van dit dossier stilgelegd.

Voor een overzicht van alle bestaande stichtingen, beurzen en commissies: deze werden per provincie toegevoegd in bijlage.

2. Zie bijlage.
3. De informatie wordt op verschillende manieren verspreid: (1) via publicatie in het Staatsblad of (2) sommige provinciale commissies schrijven de middelbare scholen, hogescholen en universiteiten aan en verspreiden zo affiches met de bekendmaking van de beurzen. In een aantal gevallen (waarbij de instelling zelf geldt als een criteria in de toekenning) worden de instellingen ook zeer gericht gecontacteerd voor verdere bekendmaking. (3) Veel stichtingen maken ook gebruik van affiches en tenslotte (4) via specifieke websites of gebruikmakend van de website van de provincie zelf.
4. Zoals de Vlaams volksvertegenwoordiger in de bijlage met de overzichten van alle beurzen kan vaststellen, zijn de criteria voor het toekennen van deze studiebeurzen in het overgrote deel van de gevallen zéér particulier en vaak vastgelegd met het oog op het vaststellen van een recht voor één van de verwanten van de stichter. Bij de niet-familiebeurzen worden dan weer vaak woonplaatscriteria toegepast die zich richten op het niveau van de gemeente of provincie.

De criteria voor het toekennen van school- en studietoelagen zijn veel breder en vertrekken in de eerste plaats vanuit een vermogenstoets. Zij hebben (heel algemeen gesteld) dan weer als doel om alle minvermogende Belgen die aan een Vlaamse instelling onderwijs volgen van financiële ondersteuning te voorzien, ongeacht hun specifieke woonplaats of zeer specifieke schoolrichting die wordt aangevat.

5. De taak die vandaag op de schouders van de commissies rust, is dubbel: enerzijds moeten ze het patrimonium van de stichtingen in stand houden en als een goede huisvader beheren. Zowel het beheer van roerende goederen als van onroerende goederen vormen bijzondere uitdagingen. Roerende vermogens moeten gevrijwaard worden van inflatie; onroerende goederen worden te gelde gemaakt via verhuring, en vragen soms ook investeringen en onderhoud.

Anderzijds hebben de Commissies als opdracht om maximaal uitvoering te geven aan de wens van de erflater. Dit blijkt een moeilijke opdracht, wanneer de erflater specifieke voorwaarden stelde op het vlak van de te volgen studies of familiale verwantschap.

Enkele beurzen zijn bestemd voor alle studenten.

Er werden geen signalen ontvangen waaruit zou blijken dat de Commissies zich niet met ernst en toewijding zouden wijden aan de uitvoering van deze twee taken.

BIJLAGEN

1. Overzicht van alle bestaande stichtingen en beurzen in antw.510.bijl.(Limburg).pdf
2. Overzicht van alle bestaande stichtingen en beurzen in antw.510.bijl.(Oost-Vaanderen).pdf
3. Overzicht van alle bestaande stichtingen en beurzen in antw.510.bijl.(West-Vlaanderen).pdf
4. Overzicht van alle bestaande stichtingen en beurzen in antw.510.bijl.(Antwerpen).pdf
5. Overzicht van alle bestaande stichtingen en beurzen in antw.510.bijl.(Brabant).pdf
6. Cijfergegevens over de aanvragen en toekenningen in antw.510.bijl.cijfergegevens.xlsx